በፍትህ አካላት ማሠልጠኛ ተቋም

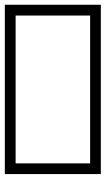
ለቅድመ-ሥራ ሠልጣኞች

በውርስ ህግ

ላይ ለተዘጋጀው የሥልጠና ማኑዋል ለማሳያነት የቀረበ

የአጠቃቀም መመሪያ

የውርስ ህግ

የተመደበው ጊዜ፡ ሶስት ቀን

የኮርሱ አጠቃላይ ግብና አላማ

- ሰልጣኞች በውርስ ህጉ አፈፃፀም ዙሪያ የሚያጋጥሙ የትርጉምና የአፈፃፀም ችግሮችን ለይተው እንዲያወጡ
- የተሻለ ትርጉም እንዲያጎለብቱ

የስልጠና መጀመሪያ ቀን

የስልጠና ምዕራፉ ግብ፡-

ሰልጣኞች፡-

- የኢትዮጵያ ውርስ ህግን በተመለከተ ለቀጣይ ስልጠና መንደርደሪያ የሆነ አጠቃላይ ግንዛቤ ይጨብጣሉ።
- በኢትዮጵያ በመደበኛውና በሸሪያ ስርአት መካከል ያለውን የአወራረስ ልዩነትና የሚያጋጥሙ ችግሮችን ይለያሉ

ምዕራፍ አንድ፡- ስለውርስ ህግ በጠቅላላውና የአወራረስ ስርአት በኢትዮጵያ

የምእራፉ ይዘት

1.1 ስለ ውርስ ህግ በጠቅላላው

1.2 የአወራረስ ሥርዓት በኢትዮጵያ

1.3 የተለያየ አይነትና ባሕሪያት ውጤት ያላቸው የውርስ አወራረስ ደንቦች መኖራቸው ያለው ጠንካራና ደካማ ጐን

1.4 የሸሪዓና የፍትሐብሔር የውርስ ደንቦች መካከል የሚታየው መሠረታዊ ልዩነትና በአፈፃፀም የሚታዩ ችግሮች

ምዕራፍ ሁለት፡- <u>የኢትዮጵያ የውርስ አስተላለፍ በጠቅላላው</u>

የስልጠና ምዕራፉ ግብ፡-

ሰልጣኞች፡-

- የፍትሃብሄር ህጉ የውርስ ህግ ጠቅላላ ድንጋጌዎች ይዘት፣ አተረጓገምና በአፈፃፀም ላይ እያጋጠሙ ያሉ ችግሮች ይለያሉ፡
- በጠቅላላና በልዩ የውርስ ህግ ድንጋጌዎች መካከል የትርጉም ልዩነት በሚያጋጥመበት ጊዜ ችግሩ የሚፈታበትን ክህሎት ይለያሉ።

የምእራፉ ይዘት

2.1 የኢትዮጵያ የውርስ ሕግ ድንጋጌዎች አደረጃጀት

2.2 የውርስ መከፈትና በውርስ ስለሚተላለፉ መብትና ግዴታዎች

2.2.1 ውርስ የሚከፈትበት ጊዜና ሥፍራ

2.2.2 ከሟች ሊተላለፉ የሚችሉና ሊተላለፉ የማይችሉ መብትና ግዴታዎች

2.2.3 ስለሟች የውርስ ንብረት ልዩ ድንጋጌዎች

ሀ. የጡረታ ካሳ ክፍያ

ለ. በሞት ጊዜ የሚከፈል የህይወት ኢንሹራንስ ገንዘብ

ምዕራፍ ሶስት፡- <u>ለመውረስ የሚያስፈልግ ችሎታ</u>

የዚህ ምእራፍ ግብ፣

- ለመውረስ የሚያስፈልጉ ሁኔታዎች፣
- ለወራሽነት የማይገባ ነው ስለሚባሉ ምክንያቶች፣

ግንዛቤ ማስጨበጥ ነው።

የምእራፉ ይዘት

3.1 ጠቅላላ መግቢያ

3.2. ለወራሽነት ያልተገባ አለመሆን

ምዕራፍ አራት፡- ሳይናዘዝ የሞተ ሰው የውርስ ሥርዓት አፈፃፀም

የዚህ ምእራፍ ዋና አላማ፣

- በህይወት ዘመኑ ኑዛዜ ሳይተው የሞተ ሰው የውርስ ስርአት አስተዳደር እንዴት መሆን እንዳለበት በፍትሀብሄር ህጉ የተደነገጉትን መሰረታዊ መርሆዎች ማሳያት፣
- በዚህ ረገድ ፍርድ ቤት የሚያጋጥሙ ችግሮች ሊፈቱ የሚችሉበትን መንገድ ማሳየት፣

ነው።

የምዕራፉ ይዘት

4.1 ጠቅላላ መግቢያ

4.2 ተተኪ ወራሽ

የመወያያ ጥያቄዎች

1. በሞጁሉ ምዕራፍ 1 መወያያ ጥያቄ 4 በቡድን ይሰራ።
2. በሞጁሉ ምዕራፍ 4 መወያያ ጥያቄ 4 በቡድን ይሰራ።
3. በሞጁሉ ምዕራፍች 1-4 የመወያያ ጥያቄዎች ስር የተዘረዘሩትን 4 የሰበር ውሳኔዎች (መዝገብ ቁጥር 27783፣ 22305፣ 25692 ና 30574) በቡድን በመወያየት ይተቹ።

2 ሁለተኛ ቀን

ምዕራፍ አምስት፡- በሚች ኑዛዜ መሰረት የሚፈፀም ውርስ

የስልጠናው ግብ፡-

ሰልጣኞች፡-

በኑዛዜ አተረጓገምና አፈፃፀም ዙሪያ በፍርድ ቤት የሚያጋጥሙ ችግሮችና መፍትሄ ሊሆኑ የሚችሉ ሃሳቦችን ይለያሉ።

የምእራፉ ይዘት

5.1. ለኑዛዜ ዋና መኖር አስፈላጊ የሆኑ የስረ ነገር ሁኔታዎች፣

5.2. በህጉ የተቀመጠውን ፎርም አሟልቶ መገኘት፣

5.3. ኑዛዜው ያልተሻረ ወይም ውድቅ ያልሆነ መሆኑ፣

5.3.1. የኑዛዜ መሻር

5.3.2. የኑዛዜ ውድቅ መሆን፣

5.4. ኑዛዜ መኖሩን ስለማስረዳት፣

ምዕራፍ ስድስት፡- ውርስን ማጣራት እና ውርስን ማስተዳደር፣

የዚህ ምእራፍ ዋና አላማ፣

- ውርስን ለማጣራት መከናወን ስላለባቸው ተግባራትና ስለውርስ አጣሪ አሻሻም ግንዛቤ የሚያሲይዝ፣
- ከሟች የውርስ ንብረት መብት አለኝ የሚሉ ሰዎች ጥያቄ ስለሚወሰንበት ሁኔታ ማሳየት፣
- የሟች ወራሾች ውርሱን ለመቀበል ወይም ላለመቀበል ስላላቸው ምርጫ ግንዛቤ ማስጨበጥ፣
- ስለውርስ እዳ አከፋፈል እና ስለወራሽነት የምስክር ወረቀት አንዳንድ ነጥቦችን ማብራራት፣
- ስለውርስ መዘጋትና የውርስ መዘጋት ስለሚያስከትለው ውጤት ግንዛቤ ማስጨበጥ፣

ነው።

የምእራፉ ይዘት፣

6.1. ወራሽነትን ስለማጣራትና ስለውርስ አጣሪ፣

6.2. ወራሽነትን ስለማጣራት፣

6.3. የውርስ አጣሪ፣

<u>ምዕራፍ ሰባት፡-</u> eK ¨<`e ¾}Å’ÑÑ< ¾Ã`Ò Ñ>²? ÑÅx‹

የዚህ ምእራፍ ዋና አላማ፣

- በውርስ ይርጋ ላይ በአተረጓገም ረገድ ያሉ ችግሮችን ማሳየት፣
- የተሻለ ትርጉም ተግባራዊ ማድረግ፣

ነው።

የምዕራፉ ይዘት

7.1. ኑዛዜን ስለመቃወም የተቀመጠ የጊዜ ገደብ፣

7.2. የወራሽነት ጥያቄ ለማቅረብ የተቀመጠ የጊዜ ገደብ፣

የመወያያ ጥያቄዎች

በሞጁሉ ምዕራፎች 5፣ 6 ና 7 ስር የተዘረዘሩትን የሰበር ውሳኔዎች

- የኑዛዜን ፎርም በተመለከተ በመዝገብ ቁጥሮች 16839፣10237 ና 17429
- ውርስ ማጣራትን በተመለከተ 32095፣ 25869፣23329፣28764
- ይርጋን በተመለከተ በመዝገብ ቁጥሮች 32815፣28102፣28508፣25507 በተለያየ ቡድን ውስጥ በመሆን በመተቸት ተወያይታችሁ ለትልቁ በድን ሪፖርት ያቅረቡ።

ሶስተኛ ቀን

ጥያቄና መልስና ማጠቃለያ ውይይት

ªu= SîNõƒ

- Blacks Law Dictionary
  Seventh Edition, ST PAUL MINN, 1999
- Parry H.D The Law of Testate and Intestate Succession, Sweet and Maxweu limited , 1966
- Atkinson, Tomas, Hand book of the law of wills it Paul minn, wese publishing cor. 1953
- Coluson, N.S, Succession in the musuin Family, Cambridge, at university press, 1971.